

Häpeärangaistuksen eduskuntakäsittely lykkääntyy

15.3.2006 16:19 — Jaakko Kuivalainen

Kauppa- ja teollisuusministeriön mukaan hallituksen esitys teollis- ja tekijänoikeuslakien muuttamisesta on esillä valtioneuvoston istunnossa vasta maaliskuun lopulla. Esitys on saanut julkisuutta sen sisältämän "häpeärangaistuksen" vuoksi.

Ylitarkastaja **Jaakko Ritvala** kertoo, ettei kauppa- ja teollisuusministeri **Mauri Pekkarinen** ole valtioneuvoston yleisistunnoissa kahden seuraavan viikon aikana paikalla, eikä ministeriön johdolla valmisteltua esitystä siksi myöskään käsitellä näissä istunnoissa. Ritvalan mukaan esitys on listalla todennäköisesti vasta 30. maaliskuuta.

Valtioneuvoston hyväksynnän jälkeen esitys matkaa presidentin esittelyn kautta eduskunnan käsiteltäväksi; aikaisintaan tämä tapahtuu huhtikuun ensimmäisinä päivinä. Täysistunto päättää ensimmäiseksi lähetekeskustelussa, mihin valiokuntiin hallituksen esitys lähetetään.

Häpeärangaistus puhuttaa

Hallituksen esityksessä on ehdotettu muutoksia muun muassa tekijänoikeuslakiin, tavaramerkkilakiin, toiminimilakiin ja patenttilakiin. Muutokset johtuvat Euroopan unionin niin sanotusta IPR Enforcement -direktiivistä, joka hyväksyttiin vuonna 2004. Direktiivin mukaan lakimuutosten pitäisi olla voimassa huhtikuun lopulla.

Direktiivi ja sen pohjalta tehty hallituksen esitys koskevat vain riita-asioiden käsittelyä ja seuraamuksia. Rikosseuraamusten yhtenäistämiseen EU:n jäsenvaltioiden välillä tähtäävä direktiivi on vasta valmisteilla.

Nyt käsittelyyn tulevan esityksen mukaan teollis- tai tekijänoikeuksia koskevassa riita-asiassa tuomio voitaisiin määrätä julkaistavaksi lehti-ilmoituksella tuomitun kustannuksella.

EFFI nimesi kyseisen seuraamuksen "häpeärangaistukseksi" kauppa- ja teollisuusministeriölle viime vuoden lopulla antamassaan lausunnossa.

- Ehdotettu "häpeärangaistus" yksityishenkilöille on täysin vieras oikeusjärjestyksellemme ja paluu keskiaikaan, järjestö totesi.

Masinointi.org-kansanliike kertoi aiemmin keskiviikkona järjestävänsä esitystä vastustavan mielenosoituksen torstaina Eduskuntatalon edessä. Kriitikkiä kansanliikkeeltä saa nimenomaan "häpeärangaistus".

(Päivitys: Kansanliike kertoo siirtävänsä mielenosoitusta tuonemmaksi.)

TTVK: "Medianäkyvyyttä tulee muutenkin"

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen toiminnanjohtajan **Antti Kotilaisen** mukaan järjestö ei ole erityisen kiinnostunut mahdollisuudesta saada tuomio julki lehti-ilmoituksessa tuomitun kustannuksella.

- Kovin montaa siviiliperusteista tekijänoikeusriitaa ei tuomioistuimissa vuositasolla ole. En usko, että tätä kovin laajasti tultaisiin käyttämään. Meidän jutuihin tieto leviää median kautta muutenkin. Jotain erityistä julkaistavassa tapauksessa pitäisi olla, Kotilainen pohtii.

- Ei meidän tarkoituksemme tai tavoitteemme ole julkaista tuomitun nimeä, vaan saada esille tietoa loukkauksista ja tuomioista, hän vakuuttaa.

Nimen julkaisun perusteet säilyvät ennallaan

Lainvalmistelua kauppa- ja teollisuusministeriössä johtanut vanhempi hallitussihteeri **Sami Sunila** sanoo, että tuomioistuin ei ottaisi kantaa nimenjulkaisuun, vaan se olisi ilmoituksen laatijan ja sen julkaisevan lehden välinen asia.

- Muussa lainsäädännössä on asetettu paljon rajoja nimenjulkaisulle, sanoo Sunila.

- Perustelujen mukaan tuomion julkaisulle pitäisi olla yleistä intressiä, joten normaaleja vertaisverkkotapauksia tämän ei pitäisi koskea, vaikka niitä voidaankin käsitellä myös kokonaan tai osittain riita-asiana.

Sunilan mielestä tuomion julkaisua koskeva säännös ei ole kovin keskeisessä osassa lakiesitystä, vaikka se onkin saanut eniten julkisuutta.

- Esityksessä on keskeistä uusi prosessioikeudellinen säännös, jonka mukaan riita-asiassa vastaaja voidaan määrätä kertomaan tietoja loukkaavaksi todettujen tavaroiden

alkuperästä ja siitä, mihin niitä on jaellut. Se on ehkä merkittävin muutos.

Tekijänoikeusjärjestöt vaativat lausuntovaiheessa helpotuksia Lex Karpelan mukana tulleeseen menettelyyn, jossa tuomioistuin voi velvoittaa operaattorin kertomaan asiakkaansa yhteystietoja oikeudenhaltijoille.

Sunilan mukaan esitykseen ei tältä osin tullut muutoksia lausuntojen jälkeen.

<http://www.digitoday.fi/viihde/2006/03/15/hapearangaistuksen-eduskuntakasittely-lykkaantyy/20065722/66>